

ПЕРЕМИШЛЯНИ — місто Львівського (до 2020 — [Перемишлянського](#)) району Львівської області. У червні 2020 Перемишлянську міську, Бачівську, Білецьку (із селами Новосілки, Хомина), Болотнянську (із селами Заставки-Яблунів, Рівна, Рубче), Борщівську (із селами Виписки, Ладанці, Пнятин), Брюховицьку (із селами Білка, Костенів), Вишнівчицьку (із селами Камінна, Лонівка, Плеників), Вовківську (із селами Брикун, Малий Полюхів, Мерешів, Плетеничі), Добрянську (із селами Плоска, Тучне), Дунаївську (із селами Курний, Підсмереки, Смереківка, Тернівка), Дусанівську, Іванівську, Кореличівську (із с. Прибинь), Коросненську (із селами Затемне, Сивороги, Унів), Лагодівську, Липовецьку (із с. Лоні), Остаповицьку (із селами Розсохи, Утіховичі), Подусівську, Подусільнянську, Станімирську (із с. Ганачівка), Ушковичівську (із селами Кимир, Неділиська, Чуперносів), Чемеринецьку (із селами Гуральня, Кузубатиця, Кучерівка) сільські ради зараховано до Перемишлянської міської громади (584 км², станом на 1 січня 2022 — 23 591 особа). П. знаходяться на р. [Гнила Липа](#) (притока [Дністра](#)), за 45 км від Львова та 32 км від залізничної станції Бібрка. Площа 4,8 км². За переписом населення 2001, проживали 7499 осіб; станом на 1 січня 2022 — 6415 осіб; переважно українці. Проходить автоtrasа Львів—Івано-Франківськ. Міста-побратими: Скавіна, Лосіце та Янів Підляський (усі — Польща).

На території міста та в його околицях знайдено глиняний посуд, знаряддя праці періоду бронзи (2 тис. до н. е.) і раннього залізного часу (1 тис. до н. е.), а також могильник перших століть н. е. П. вперше згадується у писемних джерелах 1473. Мешканці потерпали від частих нападів татарських загонів, значних руйнувань завдано 1515, 1620, 1626, 1667, 1675. На межі 16—17 ст. П. належали шляхтичам Уланецьким, пізніше — Полановським, Балабанам, Мрожкам, Сенявським, Чарторійським, Любомирським і Потоцьким. У 1623 надано Магдебурзьке право, що 1728 було підтверджене. Відтоді місто почали активно заселяти ремісники й дрібні торговці. За спогадами фрісландського мандрівника У. Вердума, 1671 П. були значним укріпленим поселенням. Зберігся інвентарний опис Перемишлянського замку, зроблений 1698. Згідно з ним у місті та передмісті було понад 100 будинків. Після 1-го поділу Польщі 1772 П. ввійшли до Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). У 1850-х рр. були 372 двори, проживали 3167 осіб. 1860—1939 — повітовий центр. У 19 ст. П. славилися єдиною в Австро-Угорщині школою пасічників, яку 1857 заснував Ю. Любінецький. 1909 прокладено залізницю, що сприяло розвитку торгівлі та

лісозаготівлі. Під час 1-ї світової війни поблизу П. відбулися 2 запеклі битви між російською та австрійською арміями — 29—30 серпня 1914 і 29 червня — 2 липня 1915. Від 1920 — знову під владою Польщі. 1920—39 — у складі Тернопільського воєводства. На початку 1930-х рр. проживали понад 4,2 тис. осіб, з них 67 % поляків, 20 % євреїв, 13 % українців. Діяв осередок українського товариства «Сокіл». У вересні 1939 увійшли радянські війська. Від грудня того ж року — місто Львівської обл.; від грудня 1962 до січня 1965 — Золочівського, від 2020 — Львівського р-нів. 1940—62, 1965—2020 — райцентр. Жителі зазнали сталінських репресій. 1940 засновано г. «Червоний прапор» (1960—62 — «Прапор комунізму», 1966—90 — «Перемога»). Від 1 липня 1941 до 23 липня 1944 — під німецькою окупацією. Нацисти створили тут єврейське гетто, а у травні 1943 розстріляли близько 2 тис. євреїв. Під час відступу німецькі війська зруйнували значну частину залізниці (1946 її остаточно демонтували). До середини 1950-х рр. вело збройну боротьбу підпілля ОУН—УПА. Мешканці відстоювали європейські цінності під час Помаранчевої революції (2004) та Революції гідності (2013—14), брали участь в антитерористичній операції та операції Об'єднаних сил на Сході України (2014—22), воювали після початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (від 24 лютого 2022).

У П. — професійний ліцей, 2 загально-освітні школи; [Перемишлян міста Історико-краєзнавчий музей](#), Народний дім, музична школа, 2 бібліотеки; лікарня. 1990—2008 у місті друкували г. «Галицький шлях», 2008—17 — г. «Перемишлянський край» (обидві були друкованими органами влади Перемишлянського р-ну). Від 2002 суспільно-політичне життя Перемишлянщини висвітлює регіональна г. «[Нова доба](#)». Пам'ятки архітектури: костел св. апостолів Петра і Павла (17 ст.), церква св. Миколая (1805), будинки на вулицях Галицька, № 10, Привокзальна, № 3 та № 6 (усі — початок 20 ст.). 1991 встановлено пам'ятник Т. Шевченку, 2012 — церковному діячу УГКЦ [О. Ковчу](#) (від 1921 був парохом храму св. Миколая, за надання допомоги переслідуваним євреям від 1943 перебував у нацистському концтаборі, де й помер, 2001 був беатифікований). Релігійні громади: 2 УГКЦ, 2 православні, християн віри євангельської та юдейська. Серед видатних уродженців — лікар-фтизіатр, громадський діяч [Т. Воробець](#), лікар-патофізіолог [М. М. Регада](#)., лікар-анестезіолог [В. Шкільник](#), живописець [М. Мирош](#), музикознавець, композитор [С. Барбаг](#), хоровий диригент, народний артист України [М. Кулик](#), актор, співак, режисер [Ю. Кратохвіль](#), співак, заслужений

артист України [В. Кудовба](#), громадська діячка [Х.-Т. Девром](#), учасник російсько-української війни, Герой України [Р. Козій](#). З П. пов'язані життя та діяльність економіста, академіка НАНУ [В. Сікори](#), гігієніста [І. Безкопильного](#), лікаря-стоматолога [П. Лушпинського](#), лікаря-патофізіолога [М. С. Регеди](#), фахівця у галузі сільського господарства [Г. Седіла](#), громадського діяча, журналіста [М. Ґеца](#), правознавця, громадсько-

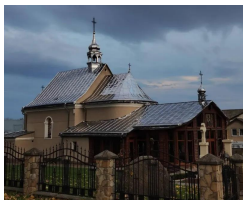
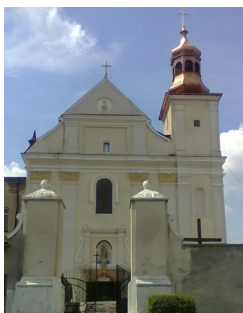
політичного діяча [М. Здерковського](#), живописця, графіка і скульптора [В. Вішована](#).

Рекомендована література

1. Лаба В. Історія міста Перемишляни від найдавніших часів до 1939 року. Л., 2001.

[О. З. Зозуля](#), [А. В. Васильків](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Перемишляни / О. З. Зозуля, А. В. Васильків // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-892650>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).